

SAK NR 056 – 2018
VIDERE UTVIKLING AV DET DESENTRALISERTE
SPECIALISTHELSETJENESTETILBUDET I SYKEHUSET INNLANDET

Forslag til

VEDTAK:

1. Styret tar administrerende direktørs orientering om arbeidet med videre utvikling av det desentraliserte spesialisthelsetjenestetilbudet til orientering. Styret er tilfreds med det fokus som settes på desentraliserte tjenester i tråd med foretakets framtidige målilde.
2. Styret ser positivt på muligheten for å videreutvikle spesialisthelsetjenestetilbudet på Hadeland. Styret ser også positivt på å utrede samlokalisering av distriktpsykiatrisk senter, barne- og ungdomspsykiatrisk tilbud og lokalmedisinsk senter i Valdres og i Nord Gudbrandsdal.

Brumunddal, 15. juni 2018

Alice Beathe Andersgaard
administrerende direktør

Innledning

Denne styresaken omhandler planer og strategier for videre utvikling av det desentraliserte spesialisthelsetjenestetilbudet i Innlandet med bakgrunn i utredninger som nylig har vært gjennomført på Hadeland, i Nord-Gudbrandsdal og i Valdres.

Utredningene har vært behandlet i styret i følgende styresaker, 007- 2016 «Utvikling av de lokalmedisinske sentrene i Oppland» og 056-2017 «Etablering av desentraliserte spesialisthelsetjenester på Hadeland og styrking av lokalmedisinsk senter i Nord Gudbrandsdal og i Valdres.»

Målbildet for Sykehuset Innlandet, som ble vedtatt av styret, i sak 079-2017 vektlegger utvikling av spesialisthelsetjenestetilbudet utenfor sykehus:

«Sykehuset Innlandet skal utvikle pasientens helsetjeneste gjennom samhandling med primærhelsetjenesten i kommunene, prioritering av desentraliserte spesialisthelsetjenester, utvikling av prehospitaltjenester og spesialiserte tilbud med høy kompetanse».

I virksomhetsstrategien for Sykehuset Innlandet (2018-2021) er prioritering av desentraliserte tjenester også poengtert:

- *Pasientene skal behandles nærmest mulig hjemmet når det er medisinsk forsvarlig.*
- *Spesialisthelsetjenestetilbudet ved de lokalmedisinske sentrene (LMS) skal videreutvikles*
- *Andel polikliniske konsultasjoner gjennomført ved LMS skal øke*

Utvikling av desentraliserte spesialisthelsetjenester på Hadeland

Poliklinikktilbudene på Hadeland vil i utgangspunktet ha et befolkningsunderlag på ca. 24.000 fra kommunene Gran og Lunner.

Desentraliserte tjenester innen psykisk helsevern

Det er etablert desentraliserte tjenester innen psykisk helsevern på Hadeland. De har sine lokaler i et kjøpesenter på Gran. Distriktpsykiatrisk senter (DPS) Hadeland tar imot voksne over 18 år for utredning og behandling av ulike allmennpsykiatriske lidelser. Denne poliklinikken har eget team som tilbyr tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

Det er også Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk på Hadeland som gir et utrednings- og behandlingstilbud til barn og unge i alderen 0-18 år, hvor det er påvist eller er mistanke om psykiske lidelser

Etablering av somatiske spesialistpoliklinikker og røntgen i midlertidige lokaler i Gran helsesenter

I samarbeid med Gran kommune og Lunner kommune igangsatte Sykehuset Innlandet i februar 2017 en utredning av muligheten for å etablere radiologitilbud og spesialistpoliklinikker på Hadeland, i eller i nærheten av Gran sentrum. Utredningen munnet ut i en tilrådning om å etablere poliklinikktilbud innenfor følgende medisinske spesialiteter; øre/nese/hals, gynekologi, ortopedi, radiologisk ultralyd og røntgen. I løpet av prosessen er det også blitt mulig å opprette kardiologisk poliklinikk på Hadeland.

Utredningen ble avløst av et gjennomføringsprosjekt høsten 2017, med målsetting om å komme i gang med tilbud om spesialistpoliklinikker og røntgen sommeren 2018. Sykehuset Innlandet leier lokaler i Gran helsesenter hvor det også er tannlegekontor, fastlegekontor og fysioterapi. Sykehuset Innlandet har inngått avtale om leie av lokaler for en periode på 6 år (frem til 1. april 2024) med mulighet for forlengelse i 2+2 år.

Følgende tilbud kommer til å bli opprettet i Gran helsesenter:

- Kardiologi
- Gynekologi
- Øre, nese, hals
- Radiologisk ultralyd og røntgen
- Ortopedi

Poliklinikktilbudene vil gradvis komme på plass i løpet av sommeren med sikte på full drift fra september 2018.

Tilbudet på Gran helsesenter vil bli finansiert med egenandeler og refusjoner i tillegg til en egenfinansiering fra Sykehuset Innlandet som er innarbeidet i årsbudsjettet fra 2018.

Overordnet samarbeidsutvalg i Sykehuset Innlandet har bevilget samhandlingsmidler/prosjektmidler til Hadeland for utprøving av en modell der spesialistene som skal ha poliklinikk på Hadeland vil gi veiledning og opplæring overfor fastleger og annet kommunalt helsepersonell gjennom seminarer og kurskvelder. Denne samhandlingen vil gi verdifull innsikt og utveksling av faglig kompetanse mellom spesialist- og primærhelsetjenesten.

Etablering av lokalmedisinsk senter på Hadeland (LMS)

Det legges opp til at bruk av lokalene i Gran helsesenter skal være en midlertidig løsning i påvente av etablering av et lokalmedisinsk senter på Hadeland. Gran kommune, Lunner kommune og Sykehuset Innlandet er blitt enige om en Samarbeidsplattform for etablering av lokalmedisinsk senter på Hadeland lokalisert til tomten Sagatangen, nord for Gran sentrum. I Samarbeidsplattformen (vedlagt) heter det blant annet (utdrag):

- 4. Sykehuset Innlandet har som siktemål å etablere polikliniske tilbud for somatiske spesialisthelsetjenester, herunder også tilbud om røntgen i senteret. Det kan også være aktuelt å flytte dagens poliklinikktilbud ved distrikts psykiatriske senter i Gran over i det nye lokalmedisinske senteret.*
- 5. Det vil ta noe tid før et lokalmedisinsk senter kan stå ferdig, og Sykehuset Innlandet ønsker derfor å starte opp røntgentilbud og polikliniske tilbud i midlertidige lokaler. Dette vil kreve en relativt kostbar tilpasning av lokalene til Sykehuset Innlandet sitt behov. Derfor må den midlertidige løsningen ha en viss varighet, anslagsvis seks år fra oppstart primo 2018.*
- 6. Sykehuset Innlandet vil være leietakere og ikke ha noen eierrolle i det lokalmedisinske senteret. Sykehuset Innlandet legger til grunn at det kan tilrettelegges for egnede/funksjonelle lokaler innenfor en håndterbar leiepris.*
- 7. Gran kommune og Lunner kommune har som målsetting å etablere en interkommunal forsterket sykehjemsavdeling som inkluderer kommunale akutte døgnplasser (KAD-plasser), i det lokalmedisinske senteret. Sykehuset Innlandet legger til grunn at det faktisk blir etablert interkommunalt tilbud, slik at senteret kan fremstå som et reelt lokalmedisinsk senter med kommunale tjenester for Gran kommune, interkommunale tjenester for Gran og Lunner, og spesialisthelsetjenester fra Sykehuset Innlandet.*

Gran kommune og Lunner kommune planlegger ferdigstilling av Sagatangen i januar 2022. Det er et godt samarbeid med Gran kommune om å finne en hensiktsmessig bygningsmessig løsning for Sykehuset Innlandet på Sagatangen. Gran kommune ønsker en forpliktende avtale med Sykehuset Innlandet basert på samarbeidsplattformen om leie av lokaler i det nye bygget. Sykehuset Innlandet er forelagt flere løsninger. En av løsningene går ut på at foretakets spesialisthelsetjenester etableres i samme bygg som kommunale og interkommunale helsetjenester, mens en annen løsning går ut på at foretakets tjenester etableres i et eget frittstående bygg nært inntil den øvrige bygningsmassen.

Sykehuset Innlandet signaliserer i dialogen med Gran og Lunner at det kan være aktuelt å flytte over til Sagatangen på et senere tidspunkt, blant annet på grunn av varigheten på eksisterende leieavtale og økningen i eventuelle leieutgifter(jfr. også pkt. 5 i Samarbeidsplattformen).

Utvikling av desentraliserte spesialisthelsetjenester i Nord-Gudbrandsdal

Utredning av spesialisthelsetjenestetilbudet ved Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter startet opp høsten 2017 og ble ferdigstilt i desember 2017. Utredningsarbeidet ble organisert med en bredt sammensatt arbeidsgruppe og styringsgruppe med representanter fra Sykehuset Innlandet, alle seks kommuner i regionen samt brukerrepresentant. Utredningen følger styresaken som vedlegg.

Den ferdige utredningen/innstillingen ble sendt på innspillrunde til kommunene i Nord-Gudbrandsdal og i et felles kommunestyre for alle kommunene den 8. februar 2018, ble det gitt tilslutning til utredningen fra samtlige kommuner.

Utredningen omhandler overordnede føringer for fremtidig utvikling av Nord-Gudbrandsdal LMS og en handlingsplan for iverksetting av konkrete tiltak fremover.

Etter at utredningen ble ferdigstilt i desember 2017, er det satt i gang flere tiltak og flere tiltak er under planlegging:

- Utvidet røntgentilbud i påsken 2018 som en forsøksordning.
- Virksomhetsoverdragelse av radiograf fra Sel kommune til Sykehuset Innlandet er under gjennomføring
- Sykepleierbemanning er styrket med 40 % stilling til dialyse og cellegiftkurer
- Hjerterpoliklinikk er under etablering
- Det planlegges utvidet tilbud av audiograf
- Det ses på muligheten for samarbeid med øyeavdelingen for desentralisering av øyeundersøkelser (eks fundusfotografering)
- Det er søkt Overordnet samarbeidsutvalg om samhandlingsmidler for å fremme samarbeid og styrke kompetansen i regionen
- Forskningsprosjekt knyttet til blant annet «robot-lege» i samarbeid mellom St Olavs hospital, Røros kommune og Sel kommune er under igangsetting

Det kan også nevnes at Sykehuset Innlandet innehar en observatørrolle i et utredningsarbeid i Sel kommune hvor kommunen ser på muligheten for å utvide LMS'et med flere kommunale helsetjenester (sykehjemsplasser).

Sykehuset Innlandet ønsker å vurdere flytting av Døgnet DPS på Otta til Nord Gudbrandsdal LMS.

Utvikling av desentraliserte spesialisthelsetjenester i Valdres

Utredning av spesialisthelsetjenestetilbudet ved Valdres lokalmedisinske senter ble påbegynt i januar 2018 og avsluttet i april 2018. Rapporten følger styresaken som trykt vedlegg. Utredningen ble gjennomført av en bredt sammensatt arbeidsgruppe og styringsgruppe med representanter fra Sykehuset Innlandet, alle seks kommunene i regionen og brukerrepresentanter. I tillegg til å utrede somatiske spesialisthelsetjenester ble det nedfelt i mandatet at utredningen også skulle vurdere fordeler og ulemper ved å samlokalisere Distriktpsikiatrisk senter og barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Aurdal med Valdres LMS på Fagernes.

I tillegg til å redegjøre for langsiktig utviklingsretning for Valdres LMS, inneholder utredningen en handlingsplan med forslag til nye tiltak, herunder blant annet:

- Re-etablering av hjertepoliklinikk
- Nevrologisk poliklinikk med LIS lege
- Etablering av avtalehjemmel for øye
- Etablering av pediatrik poliklinikk
- Gjennomføring av forprosjekt for eventuell etablering av såkalt FACT team (samhandlingsmodell mellom NAV, helseforetak og kommuner for lokal og tverretattlig oppfølging av mennesker med rusavhengighet og alvorlige psykiske lidelser)

I utredningen tilrås at distriktpsikiatrisk senter og barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Aurdal samlokaliseres med Valdres LMS på Fagernes. Utredningen har vært på innspillrunde i kommunene.

I tillegg til utredning av spesialisthelsetjenestetilbudet pågår det i Valdres et Akuttmedisinprosjekt med statlige forskningsmidler som ble satt i gang i januar 2018. Det er bevilget til sammen 5,0 mill. kr. over statsbudsjettet til et pilotprosjekt med formål å skape en bedre sammenhengende akuttmedisinsk kjede når sykdom eller skade oppstår i områder langt fra sykehus. Et av tiltakene er å ha anestesilege i beredskap på Valdres LMS i perioder av året. Det er allerede høstet positive erfaringer med prosjektet. Prosjektet vil ha en varighet på to år.

Spesielt om samlokalisering av Distriktpsikiatrisk senter og Lokalmedisinsk senter (psykisk helsevern og somatikk)

Som det fremgår av saksutredningen har det vært sett på muligheten for samlokalisering av tilbud innenfor somatikk og psykisk helsevern ved de lokalmedisinske sentrene på Hadeland, i Nord-Gudbrandsdal og i Valdres.

Det pågår en betydelig omstilling i tilbud innen psykisk helsevern med omlegging fra døgn til poliklinikk. Det er også under utvikling helt nye samarbeidsmodeller mellom Sykehuset Innlandet og kommunene, som FACT-team, SAMAKS og ambulante team, som vil redusere behovet for innleggelser. En eventuell samlokalisering av somatikk og psykisk helsevern ved de lokalmedisinske sentrene vil kunne bidra til å fremme denne utviklingen.

Administrerende direktørs vurdering

Det er faglige fordeler ved å samle kommunale helsetjenester, interkommunale helsetjenester og spesialisthelsetjenester innenfor både somatikk og psykisk helsevern. Det gir muligheter for videreutvikling av tilbudene nær der pasientene bor.

Samling av helsetjenester og spesialisthelsetjenester i et framtidig lokalmedisinsk senter på Hadeland vil være en ønsket utviklingsretning i tråd med foretakets målbilde. Administrerende direktør er opptatt av at det skal være mulig å finne gode løsninger for lokaler til Sykehuset Innlandet i et framtidig lokalmedisinsk senter i samarbeid med Gran kommune og Lunner kommune.

Administrerende direktørs vurderinger er basert på forutsetningene som er nedfelt i Samarbeidsplattformen mellom Gran kommune, Lunner kommune og Sykehuset Innlandet.

Det bør arbeides videre med å utrede muligheten for å samlokalisere distriktpsikiatrisk senter og barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk og de lokalmedisinske sentre i Valdres og i Nord-Gudbrandsdal.

Vedlegg:

1. Utredning av Spesialisthelsetjenestetilbudet på Hadeland av april 2017
2. Samarbeidsplattform for utvikling av lokalmedisinsk senter på Hadeland av januar 2018
3. Utredning av spesialisthelsetjenestetilbudet i Nord-Gudbrandsdal av desember 2017
4. Utredning av spesialisthelsetjenestetilbudet i Valdres av april 2018